

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 10, 2025

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:764](#) 16-05-2025

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:762](#) 16-05-2025

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:724](#) 09-05-2025

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:723](#) 09-05-2025

Hof

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2025:827](#) 30-04-2025

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2025:165](#) 23-01-2025

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:2870](#) 06-05-2025

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2025:2700](#) 25-04-2025

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:5734](#) 03-04-2025

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:3426](#) 07-03-2025

RECHTSPRAAK

Vernietiging gewijzigde huwelijkse voorwaarden op grond van misbruik van omstandigheden (art. 3:44 lid 4 BW).

Feiten

De man en de vrouw zijn gehuwd na het maken van huwelijkse voorwaarden. Daarin hebben zij onder meer afgesproken dat er tussen hen geen gemeenschap van goederen zal bestaan en een periodiek verrekenbeding geldt. De vrouw was eigenaar van de echtelijke woning en partijen waren samen – ieder voor een gelijk deel – eigenaar van het naast de echtelijke woning gelegen stuk tuingrond. De vrouw heeft de echtelijke woning en haar aandeel in het stuk tuingrond aan de man verkocht, welke bij inschrijving van notariële akte eind 2013 aan de man zijn geleverd. Uit de akte volgt dat de daarvoor geldende tegenprestatie is voldaan door een storting van een deel van het bedrag naar de rekening-courant op naam van de vrouw en dat voor het resterende bedrag de vrouw afstand doet van betaling daarvan. Partijen hebben vervolgens in 2014 de huwelijkse voorwaarden gewijzigd en het daarin vastgelegde periodiek verrekenbeding geschrapt, met de bepaling dat zij tot dan toe het beding volledig en naar genoegen hebben nageleefd. In de onderhavige echtscheidingsprocedure heeft de vrouw verzocht deze laatste, gewijzigde, huwelijkse voorwaarden te vernietigen, op grond van misbruik van omstandigheden (art. 3:44 BW). De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen, maar het hof heeft geoordeeld dat het beroep slaagt en de gewijzigde huwelijkse voorwaarden worden vernietigd.

Cassatiemiddel

Het middel klaagt dat het hof heeft miskend dat het feit dat de vrouw door een reeks rechtshandelingen en feitelijke handelingen onevenredig is benadeeld, onvoldoende is voor het aannemen van misbruik van omstandigheden.

Beoordeling

De Hoge Raad overweegt dat misbruik van omstandigheden aanwezig is wanneer iemand die weet of moet begrijpen dat een ander door bijzondere omstandigheden wordt bewogen tot het verrichten van een rechtshandeling, het tot stand komen van die rechtshandeling bevordert,

ofschoon hetgeen hij weet of moet begrijpen hem daarvan zou behoren te weerhouden (art. 3:44 lid 4 BW). Bij de beoordeling daarvan komt het aan op alle omstandigheden die een rol hebben gespeeld bij de totstandkoming van de rechtshandeling, in onderling verband en samenhang bezien. Tot die omstandigheden kan ook de benadeling van de ander meespelen.

Het hof heeft geoordeeld dat de overdracht van de woning door de vrouw aan de man, de betaling en kwijtschelding van de koopsom van de echtelijke woning, het gebruik door de man van de rekening-courant waarop de koopsom van de echtelijke woning is gestort en de totstandkoming van de wijziging van de huwelijkse voorwaarden – waarover een bespreking met de notaris heeft plaatsgevonden buiten aanwezigheid van de vrouw – niet los van elkaar kunnen worden gezien. Volgens het hof is hiermee sprake van een reeks rechtshandelingen en feitelijke handelingen die tot onevenredige benadeling van de vrouw hebben geleid. De vrouw heeft namelijk haar recht op verrekening uit de eerste huwelijkse voorwaarden door de wijziging daarvan prijsgegeven, de koopsom voor de echtelijke woning is niet in haar vermogen gevloeid omdat dit bedrag is uitgegeven onder het beheer van de rekening-courant door de man en de debetstand van ruim € 317.000 op die rekening-courant is door toedoen van de man ontstaan, maar komt voor rekening van de vrouw omdat die op haar naam staat. Uit deze omstandigheden, in onderling verband en samenhang bezien, volgt naar het oordeel van het hof dat de vrouw door haar afhankelijkheid dan wel onervarenheid in deze reeks van handelingen door de man is bewogen tot het wijzigen van de huwelijkse voorwaarden.

Volgens de Hoge Raad volgt hieruit dat het hof zijn oordeel niet uitsluitend op de benadeling van de vrouw heeft gebaseerd en heeft het hof daarbij ook betrokken dat de man geen afdoende verklaring heeft gegeven voor de gang van zaken rondom de verkoop van de woning en de wijziging van de huwelijkse voorwaarden. Op grond van zijn – aan het hof als feitenrechter voorbehouden – waardering van deze omstandigheden, in onderlinge samenhang bezien, kon het hof tot het oordeel komen dat de vrouw door haar afhankelijkheid dan wel onervarenheid door de man is bewogen tot het wijzigen van de huwelijkse voorwaarden. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk en behoefde geen nadere motivering.

Conclusie

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-05-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:762

Zaaknummer: 24/00335

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek vervangende toestemming verhuizing en gelasten terugverhuizing. Het hof kon overeenkomstig de opmerking van de vader tijdens de behandeling in hoger beroep beslissen gelet op de tweeconclusieregel, maar had de moeder in de gelegenheid moeten stellen zich daarover uit te laten op grond van het beginsel van hoor en wederhoor.

Feiten

De ouders hebben twee minderjarige kinderen over wie zij gezamenlijk het gezag uitoefenen. De moeder is na het uiteengaan van partijen met de kinderen bij haar ouders ingetrokken, waarna zij in de woonplaats van haar ouders een huurwoning heeft betrokken. Deze plaats ligt op ongeveer 74 kilometer afstand van de plek waar zij en de vader gedurende hun huwelijk met de kinderen woonden en waar de vader nog steeds woont. In deze procedure staat het hoofdverblijf van de kinderen en de verhuizing van de moeder ter discussie. In eerste aanleg is door de rechtbank het hoofdverblijf van de kinderen bij de moeder bepaald en is aan de moeder vervangende toestemming verleend om met de kinderen te verhuizen binnen een straal van 30 kilometer van de woonplaats van de vader. Het hof heeft bepaald dat de moeder op uiterlijk 1 augustus 2024 moet zijn terugverhuisd naar een adres binnen een straal van 10 kilometer van het woonadres van de vader.

Cassatiemiddel

De moeder komt in cassatie tegen het oordeel van het hof dat zij terug dient te verhuizen binnen een straal van 10 kilometer van het adres van de vader. Zij voert daartoe aan dat de rechtbank haar vervangende toestemming had verleend om met de minderjarigen te verhuizen binnen een straal van maximaal 30 kilometer en dat de man in zijn verweerschrift, tevens houdende incidenteel hoger beroep, daartegen geen grief heeft gericht. Indien het hof de uitlatingen van de man tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep heeft aangemerkt als een nieuwe grief of een verandering van het verzoek, is dat volgens de moeder onbegrijpelijk en in strijd met de tweeconclusieregel. Voor zover het hof ambtshalve tot

beperking van de straal zou mogen overgaan, heeft het verzuimd de vrouw de gelegenheid te geven zich hierover uit te laten in strijd met het beginsel van hoor en wederhoor.

Beoordeling

De Hoge Raad overweegt dat grieven en veranderingen of vermeederen van het verzoek in hoger beroep in beginsel bij verzoek- of verweerschrift dienen te worden aangevoerd. Dit is echter anders indien de aard van het geschil met zich meebrengt dat in een later stadium nog een grief kan worden aangevoerd of verandering of vermeederen van het verzoek kan plaatsvinden. Ten aanzien van een beslissing over een verhuizing van een van de ouders met de kinderen moet de rechter rekening houden met een grief of wijziging die na het verzoek- of verweerschrift wordt aangevoerd. De beslissing over de verhuizing moet namelijk zijn gebaseerd op de omstandigheden ten tijde van de uitspraak van de rechter en moet worden gemotiveerd op grond van het belang van het kind (zie art. 1:253a lid 1 tweede volzin BW).

In deze zaak heeft de moeder hoger beroep ingesteld tegen het oordeel van de rechtbank dat zij binnen een straal van 30 kilometer van de woonplaats van de vader mocht verhuizen. De vader heeft in zijn incidentele hoger beroep verzocht – voor het geval het hoofdverblijf van de kinderen bij de moeder zou worden bepaald – dat de moeder uiterlijk 1 juli 2023 dient terug te verhuizen binnen een straal van 30 kilometer van de plaats waar hij woont. Uit het proces-verbaal volgt dat de vader tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep heeft verklaard dat hij vindt dat de kinderen terug moeten verhuizen. De 30 kilometer die hij heeft aangehouden in de stukken, is in overeenstemming met de afstand die is gekozen tijdens de zitting bij de rechtbank. De vader dacht zelf eerder aan een straal van 10 kilometer van zijn woonadres, zo volgt uit het proces-verbaal.

Uit de beschikking van het hof volgt echter niet of het hof die uitlatingen van de vader als wijziging van zijn verzoek in het incidentele hoger beroep of verweer heeft opgevat. Indien dat het geval is, is dat niet in strijd met de tweeconclusieregel. Het debat van de ouders ging namelijk over de vraag waar de kinderen gingen wonen, waarbij het hof het belang van de kinderen diende te betrekken (zie art. 1:253a BW). Het hof had in dat kader grote vrijheid om alles wat door de ouders is aangevoerd in de beoordeling te betrekken. Dit betekent ook dat het hof bij acht kon slaan op de wens van de vader wat betreft de 10 kilometer en zoals uitgesproken tijdens de mondelinge behandeling van het hoger beroep. Het hof had de moeder daarbij wel in de gelegenheid moeten stellen zich daarover uit te laten. Uit zowel het proces-verbaal als uit de beschikking volgt dat niet. Het hof heeft dan ook in strijd gehandeld met het beginsel van hoor en wederhoor en het onderdeel slaagt in zoverre.

Conclusie

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van het gerechtshof 's-Hertogenbosch en verwijst het geding naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 16-05-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:764

Zaaknummer: 24/02034

Rechters: M.J. Kroeze, C.E. du Perron, H.M. Wattendorff, A.E.B. ter Heide en F.R. Salomons

Advocaten: N.C. van Steijn en M.W. van der Heijden

Wetsartikelen: 1:253a BW

RECHTSPRAAK

Nietige erkenning omdat de voorwaardelijke toestemming van moeder aan de erkenner teniet is gedaan door een uitspraak over vervangende toestemming erkenning van de Surinaamse rechter. Er is geen ruimte voor een (nieuwe) belangenafweging en geen sprake van onaanvaardbare gevolgen voor de minderjarige.

Feiten en omstandigheden

Verzoeker en de moeder hebben een korte relatie gehad. Kort daarna is de minderjarige geboren in Suriname. De moeder en de minderjarige hebben de Nederlandse nationaliteit. Verzoeker, met Surinaamse nationaliteit, heeft om vervangende toestemming tot erkenning gevraagd bij de Surinaamse kantonrechter. Dat verzoek is toegewezen, maar tijdens de looptijd van die procedure is de moeder tijdelijk naar Nederland vertrokken waar een andere man (de erkenner) de minderjarige heeft erkend enkele dagen voor de uitspraak van de Surinaamse kantonrechter. Om die reden heeft verzoeker later om betwisting van de erkenning verzocht, nadat de moeder weer naar Nederland is vertrokken met de minderjarige. Immers staat vast dat verzoeker de biologische vader is. De kantonrechter in Suriname heeft zich toen onbevoegd verklaard. De erkenner is inmiddels overleden. In deze procedure vraagt verzoeker om vernietiging van de erkenning door erkenner. Moeder voert verweer en wil een raadsonderzoek.

Beoordeling

De rechtbank gaat eerst in op de ontvankelijkheid van verzoeker, nadat vastgesteld is dat de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft (art. 3 Rv) en Nederlands recht van toepassing is (art. 10:95 en 10:96 BW). Verzoeker behoort niet tot limitatieve de kring van verzoekers uit artikel 1:205 lid 1 BW. Op grond van vaste jurisprudentie van de Hoge Raad kan een verwekker in sommige gevallen toch om vernietiging van erkenning verzoeken. Er zijn twee verschillende maatstaven voor die beoordeling, namelijk de 'strikte maatstaf' of de 'minder strikte maatstaf'. De rechtbank vindt hier dat de minder strikte maatstaf van toepassing is, omdat het gaat om een situatie waarin de verwekker niet tijdig om vervangende toestemming heeft kunnen vragen. Hij heeft namelijk wel een verzoek hiertoe ingediend bij de rechtbank, maar de

moeder heeft in Nederland het kind drie dagen voor de uitspraak over dat verzoek door een ander laten erkennen. Er moet dan bezien worden of de moeder in redelijkheid tot het verlenen van toestemming aan de andere man heeft kunnen komen, waarbij alle belangen moeten worden meegewogen. Volgens de rechtbank had de moeder niet in redelijkheid toestemming aan de erkenner kunnen verlenen, omdat zij goed op de hoogte was van de lopende procedure. Om die reden is verzoeker ontvankelijk.

Nu de erkenning door erkenner zonder geldige toestemming van de moeder heeft plaatsgevonden, is deze erkenning nietig via artikel 1:204 lid 1 BW. De moeder kon namelijk, op basis van vaste jurisprudentie van de Hoge Raad, alleen voorwaardelijke toestemming voor erkenning geven aan de erkenner in afwachting van de lopende procedure. De moeder haakt in haar verweer aan op de weigergronden voor vervangende toestemming voor erkenning via de rechter, alleen is dat leerstuk hier niet aan de orde. Er is namelijk al vervangende toestemming aan verzoeker verleend bij de Surinaamse rechter waarin de belangenafweging al heeft plaatsgevonden. Zij heeft haar hoger beroep tegen die uitspraak ingetrokken, wat maakt dat deze uitspraak onaantastbaar is geworden. Er is daarom ook geen noodzaak meer tot een raadsonderzoek, nu in Suriname BUFAZ al advies aan de rechter heeft uitgebracht. Ook de argumenten van de moeder gelinkt aan artikel 3 IVRK gaan om die reden niet op. Artikel 1:204 lid 1 BW biedt de rechter geen ruimte voor een belangenafweging. Zelfs niet als dat betekent dat het wezenpensioen van de minderjarige zal komen te vervallen als zij niet langer erfgenaam is van de erkenner. De erkenning kan simpelweg niet in stand blijven.

Dan gaat de rechtbank nog in op de Nederlandse nationaliteit van de minderjarige, nu deze mogelijk door de nietigheid van de erkenning komt te vervallen. De rechtbank moet toetsen of de nietigverklaring in dat opzicht geen onaanvaardbare gevolgen heeft, hetgeen door de moeder is aangevoerd. Op basis van de RwNed en rechtspraak van het HvJ EU komt de rechtbank tot de conclusie dat de Nederlandse nationaliteit niet komt te vervallen en dat zeker de verblijfsrechten verbonden aan het EU-burgerschap niet aangetast worden. Nietigheid brengt dus geen onaanvaardbare gevolgen met zich mee.

Conclusie

De rechtbank verklaart de erkenning nietig.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 06-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:2870

Zaaknummer: C/13/742704 / FA RK 23-7888

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot meerderjarigenadoptie toegewezen, omdat gelet op de bijzondere omstandigheden van dit geval het hanteren van de wettelijke eis uit artikel 1:228 lid 1 sub a BW een ongerechtvaardigde inbreuk op artikel 8 EVRM met zich mee zou brengen.

Feiten en omstandigheden

De moeder heeft in 1993 een dochter gekregen. Haar biologische vader is overleden en verzoeker en moeder zijn met elkaar getrouwd. Verzoeker wil graag de meerderjarige dochter adopteren en dat zij zijn achternaam krijgt.

Beoordeling

Het verzoek voldoet niet aan de eisen van artikel 1:228 lid 1 sub a BW, omdat de dochter al meerderjarig is. Op basis van nationale regelgeving is het verzoek om de dochter te adopteren daarom in beginsel niet mogelijk. In dat geval moet de rechtbank beoordelen of afwijzing van het verzoek een ongerechtvaardigde inbreuk op artikel 8 EVRM met zich meebrengt. Daarvoor is relevant dat de Nederlandse wet niet nog op een andere manier mogelijk maakt dat familiebanden kunnen ontstaan nadat iemand meerderjarig is geworden.

Volgens de rechtbank kan uit artikel 8 EVRM geen recht op adoptie afgeleid worden. De onmogelijkheid om een meerderjarig kind te adopteren vormt op zichzelf geen ongeoorloofde inbreuk in de zin van artikel 8 EVRM. Echter kan het belang van de openbare orde het vereisen dat de eisen die de nationale wet aan adoptie stelt, buiten toepassing worden gelaten in bijzondere omstandigheden.

In dit geval is er sprake van dergelijke bijzondere omstandigheden. De dochter kent verzoeker sinds dat zij 7 jaar oud was. Vanaf dat moment heeft hij de zorg en opvoeding gedragen, samen met haar moeder. Er is sprake van een hechte, harmonieuze en emotionele gezinsband die beiden graag juridisch willen bevestigen. Daar komt bij dat de band tussen de dochter en haar biologische vader wordt gekenmerkt door trauma. Er is sprake geweest van (psychische) mishandeling en seksueel misbruik. Tot op de dag van vandaag heeft de dochter te maken met de psychische klachten die het verleden bij haar hebben veroorzaakt. Dat heeft ertoe geleid dat

de moeder en dochter tijdens haar minderjarigheid niet tot een adoptieverzoek hebben durven over te gaan. De biologische vader zou dan immers op de hoogte worden gesteld. Nu is de vader dood, maar lukt het de dochter mede door de wettelijke familieband onvoldoende om het verleden met hem achter zich te laten. Dat maakt dat de dochter een heel urgent psychisch belang heeft bij het verzoek. Ook relevant is dat verzoeker naar alle waarschijnlijkheid niet meer lang leeft als gevolg van een ernstige ziekte en dit daarom het moment is om hun lang gekoesterde wens om zijn vaderrol te formaliseren in vervulling te laten gaan. Dit alles rechtvaardigt de terzijdestelling van artikel 1:228 lid 1 sub a BW, omdat het hanteren van deze voorwaarde een ongerechtvaardigde inbreuk op artikel 8 EVRM met zich meebrengt. Naar analogie wordt artikel 1:5 lid 7 BW toegepast en krijgt de dochter ook de geslachtsnaam van verzoeker, hetgeen zij ook uitdrukkelijk wil.

Conclusie

De rechtbank spreekt de adoptie uit van de dochter door verzoeker en stelt vast dat zij zijn geslachtsnaam zal hebben.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 03-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:5734

Zaaknummer: C/10/686451 / FA RK 24-7082

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Biologische vader niet-ontvankelijk in verzoek tot omgang met kind dat door verkrachting verwekt is. Beroep op private life en family life slaagt niet. Bewijsaanbod gepasseerd.

Feiten en procesverloop

In 2008 is de minderjarige geboren. Haar moeder was toen 17 jaar. Uit stukken uit een strafzaak tegen de man blijkt dat het contact tussen de man en de vrouw, alsook de verwekking van het kind gedwongen was. De vrouw is van rechtswege alleen met het ouderlijk gezag belast en het kind heeft haar hoofdverblijfplaats bij haar. De man heeft het kind niet erkend. De rechtbank heeft de man niet-ontvankelijk verklaard in zijn verzoeken tot vaststelling van een omgangs- en informatieregeling. De grieven van de man gaan over de omgangsregeling.

Overwegingen en beoordeling

Een kind heeft recht op omgang met zijn ouders, zoals gewaarborgd door artikel 8 EVRM en artikel 1:377a lid 1 BW en wat het kind aangaat ook door artikel 9 lid 3 IVRK en artikel 24 lid 3 Handvest van de grondrechten van de EU. Omdat de man het kind niet heeft erkend kan hij niet worden aangemerkt als haar juridische ouder. Daarom moet worden beoordeeld of sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking tussen de man en het kind in de zin van artikel 1:377a BW.

Het hof gaat ervan uit dat de man de biologische vader is van het kind. Daarnaast is voor ontvankelijkheid van het verzoek '(intended) family life' vereist. Uit jurisprudentie van het EHRM volgt dat in gevallen waarin '(intended) family life' niet kan worden aangenomen, nauwe banden niettemin onder de reikwijdte van het privéleven kunnen vallen, omdat banden met het kind een belangrijk deel van de identiteit van de vader betreffen.

Ter zitting heeft de man aangeboden om beeldmateriaal bestaande uit 100 video-opnames en zo'n 1.000 foto's te overleggen om aldus het door hem gestelde veelvuldige contact met het kind te ondersteunen. Op grond van artikel 20 en 21 Rv zijn partijen verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren en onredelijke

vertraging van de procedure te voorkomen. Dit volgt ook uit artikel 799 lid 2 Rv. In dit geval heeft de man alle gelegenheid gehad om dit materiaal in een eerder stadium van de procedure te overleggen. Het hof passeert daarom het aanbod van de man.

Het hof oordeelt dat de rechtbank de man terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard. De man heeft onvoldoende onderbouwd dat sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Uit de stukken is ook onvoldoende gebleken van een inbreuk op zijn privéleven. Er zijn geen aanwijzingen van een serieuze interesse van de man in en betrokkenheid bij het kind. Hij heeft de eerste acht jaar van haar leven geen enkel contact gehad. Voor zover hij geen pogingen deed conform het advies van de rechter in zijn strafzaak, ligt dit geheel in de risicosfeer van de man. De door de man overgelegde berichten getuigen meer van zijn interesse in de vrouw dan in het kind. Hij is pas gestart met een omgangsprocedure toen het kind 15 jaar was. Er is aldus geen sprake van bijkomende omstandigheden naast het biologisch vaderschap. Een niet-ontvankelijkverklaring is daarom ook niet in strijd met artikel 8 EVRM.

Beslissing

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 30-04-2025

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2025:827

Zaaknummer: 200.342.746/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ambtshalve ontslag bewindvoerder. Al zeker vijf jaar geen fysiek gesprek met rechthebbende. Rekening en verantwoording niet besproken.

Feiten en procesverloop

In 2013 is een bewind ingesteld over de goederen van rechthebbende. De rekening en verantwoording over 2018 is met rechthebbende besproken en zij werd in staat geacht deze te begrijpen en te beoordelen. De rekening en verantwoording over 2019 tot en met 2024 zijn niet met rechthebbende besproken in een fysiek gesprek, omdat de bewindvoerder rechthebbende niet in staat achtte die te kunnen bespreken zonder dit nader toe te lichten. De kantonrechter heeft hierover gesproken met de bewindvoerder.

Overwegingen en beoordeling

Op grond van artikel 1:445 BW moet een bewindvoerder jaarlijks rekening en verantwoording afleggen aan rechthebbende. Na vijf jaar moet de bewindvoerder verslag van het bewind doen en aangeven of het bewind moet voortduren (art. 1:446a BW). De Aanbevelingen Meerderjarigenbewind (2018, 2023) gaan hier in hoofdstuk B nader op in.

De bewindvoerder heeft rechthebbende al lange tijd niet fysiek gezien of gesproken. Het is aan de bewindvoerder om proactief te handelen en één keer per jaar met rechthebbende in persoon af te spreken. Ook de vijfjaarlijkse evaluatie moet, gelet op het belang daarvan voor rechthebbende, in persoon worden besproken. Gebleken is dat rechthebbende geen enkel idee heeft van haar financiële situatie. Volgens de bewindvoerder zou zij middels een inlogcode digitaal de mutaties op de beheerrekening moeten kunnen zien, maar rechthebbende is hiervan niet op de hoogte en weet ook niet hoe ze dit moet gebruiken.

De kantonrechter oordeelt dat sprake is van gewichtige redenen als bedoeld in artikel 1:448 lid 2 BW en ontslaat de bewindvoerder amtsshalve, conform ook de wens van rechthebbende.

Beslissing

De rechtbank ontslaat de bewindvoerder en benoemt een andere bewindvoerder.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 07-03-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:3426

Zaaknummer: 11431282 BM VERZ 24-7722

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Prejudiciële vragen (art. 392 Rv). Moet gerecht op verzoek inzage geven in of afschriften verstrekken van stukken uit dossier van afgesloten civiele familie- en jeugdprocedures? Positieve verplichting (art. 8 EVRM); rechtsvormende taak van rechter.

Feiten en omstandigheden

Betrokkene is inmiddels meerderjarig. Zijn ouders zijn op 6-jarige leeftijd uit het gezag ontzet. Hij heeft geen contact met moeder en beperkt met vader. Zijn vader weigert informatie over het verleden te delen. Betrokkene wil inzage in zijn dossiers van vroeger. De rechtbank is van oordeel dat betrokkene (met hulp van zijn pleegvader) zijn belang bij inzage in/afgifte van stukken uit de dossiers duidelijk heeft onderbouwd. Voor zijn identiteitsontwikkeling en verwerking van trauma's is het belangrijk dat hij zoveel mogelijk informatie krijgt over zijn verleden. Hij is zoekende naar wie hij is en heeft voor zijn geestelijk welzijn hierover rust en duidelijkheid nodig. De rechtbank heeft vervolgens de volgende prejudiciële vragen gesteld aan de Hoge Raad:

'A. Is er een (rechtstreekse) wettelijke basis voor inzage/afschrift van stukken uit een dossier (anders dan vonnissen, arresten en beschikkingen) na afloop van een procedure? Zo nee, kan een van de voornoemde artikelen al dan niet analoog worden toegepast?

B. Indien de vorige vraag ontkennend wordt beantwoord, kan een van de in het lichaam van de uitspraak van 4 oktober 2023 genoemde artikelen in dat geval dan analoog worden toegepast?

C. Als er een wettelijke basis is – al dan niet naar analogie – voor inzage/afschrift van dossierstukken na afloop van een procedure, hebben minderjarigen die tijdens de procedure weliswaar belanghebbend waren, maar niet processueel bekwaam vanwege hun minderjarigheid, dan ook recht op inzage/afgifte zodra ze meerderjarig zijn geworden?

D. Heeft een recht op inzage van een belanghebbende na afloop van een procedure betrekking op alle informatie uit het dossier of moet bepaalde informatie worden verwijderd, zoals informatie die betrekking heeft op ouders of andere gezinsleden zoals broers en zussen?

E. Is het doel van de aanvraag nog van belang (bijvoorbeeld voor een verwerkingsproces of voor het doen van een schadevergoedingsverzoek)?

F. Moet wellicht onderscheid gemaakt worden tussen procedures die de destijds minderjarige zelf betroffen (bijvoorbeeld de ondertoezichtstelling) en procedures die tussen de ouders onderling dan wel tussen (een van) hen en de jeugdzorginstantie werden gevoerd?

G. Dient bij de beoordeling van verzoeken tot inzage eventueel een parallel te worden getrokken met artikel 5.1, tweede lid, onderdeel e, en vijfde lid, WOO? En, zo ja, op welke wijze?

H. In hoeverre speelt art. 8 EVRM bij de beoordeling van verzoeken tot inzage een rol?

Toelichting juridisch kader

Op grond van artikel 290 lid 1 Rv geldt dat de verzoeker en iedere belanghebbende recht hebben op inzage in en afschrift van het verzoekschrift, de verweerschriften, de op de zaak betrekking hebbende bescheiden en de processen-verbaal.

In zaken betreffende minderjarigen kent artikel 811 lid 1 aanhef en onder d Rv aan minderjarigen van 12 jaar of ouder een eigen recht toe op inzage in en afschrift van de in deze bepaling genoemde stukken.

Artikel 29 lid 2 Rv geeft eenieder die dat verlangt aanspraak op de verstrekking van afschrift van vonnissen, arresten en beschikkingen, binnen de door deze bepaling getrokken grenzen.

Artikel 29 lid 3 Rv bepaalt dat onder vonnissen, arresten en beschikkingen zijn begrepen stukken die bij de uitspraak zijn gevoegd, en dat van andere tot een procesdossier behorende stukken geen afschrift of uittreksel aan derden wordt verstrekt.

Op basis van artikel 194 Rv (voorheen art. 843a Rv) kunnen, onder voorwaarden, bepaalde bescheiden worden ingezien/afgegeven. Het inzagerecht kan bijvoorbeeld uitgeoefend worden om informatie te verkrijgen in verband met (voorgenomen) onderhandelingen of bewijslevering in een lopende of mogelijke procedure.

Op grond van artikel 5.1 lid 2 onderdeel e en lid 5 WOO kan inzage in en afschrift van stukken van de Raad, officier van justitie of deskundigen worden geweigerd voor zover het belang van kennisname niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen, rechtspersonen of derden.

Op grond van artikel 15 lid 1 AVG heeft de betrokkene het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend te verkrijgen over het al dan niet verwerken van hem betreffende persoonsgegevens en, wanneer dat het geval is, om inzage te verkrijgen van die

persoonsgegevens en van de informatie vermeld in artikel 15 lid 1 onder a tot en met h AVG.

Beantwoording van de prejudiciële vragen

Ten aanzien van de vragen A en B komt de Hoge Raad tot het oordeel dat er geen algemene wettelijke basis is voor inzage in en afschrift van stukken uit het dossier van afgesloten procedures en overweegt daartoe het volgende. Artikel 290 lid 1 Rv is volgens de Hoge Raad alleen van toepassing bij lopende procedures. Artikel 811 lid 1 Rv is een uitwerking van artikel 290 Rv en geldt dus ook alleen bij lopende procedures. Partijen en belanghebbenden die niet in de procedure zijn verschenen, zoals betrokkene in dit geval, vallen onder de ‘derden’, bedoeld in artikel 29 lid 3 Rv, die geen recht hebben op verstrekking van afschrift of uittreksel van andere stukken uit het procesdossier dan uitspraken. Vanwege de regeling in artikel 29 Rv bieden de artikelen 194 e.v. Rv ook geen grondslag voor het verstrekken van inzage in of afschrift van andere stukken uit het dossier aan derden. Uit artikel 2.2 lid 1 Woo jo. artikel 1:1 lid 2 aanhef en onder c Awb volgt volgens de Hoge Raad dat de Woo niet van toepassing is op de gerechten en dus tevens geen grondslag biedt voor verstrekking van inzage in en afschrift van stukken uit het dossier van afgesloten civiele procedures. Ook het inzage- en informatierecht van artikel 15 AVG brengt volgens de Hoge Raad niet in het algemeen mee dat het gerechtsbestuur aan betrokkenen inzage moet geven in of kopieën moet verstrekken van (stukken uit) een dossier waarin de persoonsgegevens van de betrokkene zijn verwerkt. Of het noodzakelijk is gegevens te verstrekken vergt een beoordeling door het gerechtsbestuur van het concrete geval. De noodzaak is daarnaast gericht op de vraag of de verstrekking van inzage in of een kopie van een volledig document of dossier noodzakelijk is om de betrokkene in staat te stellen de juistheid en de volledigheid van de daarin verwerkte persoonsgegevens te controleren en om de begrijpelijkheid ervan te waarborgen.

Ten aanzien van vraag H oordeelt de Hoge Raad dat uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat een persoon die als kind (gedeeltelijk) is opgegroeid in pleegzorg een door artikel 8 EVRM beschermd essentieel belang (‘vital interest’) heeft om de informatie van overheidsinstanties te verkrijgen die noodzakelijk is om zijn kindertijd en vroege ontwikkeling te kennen en te begrijpen. Op grond van artikel 8 EVRM rust daarom een positieve verplichting op de staat om te voorzien in een effectieve en toegankelijke procedure waarmee de betrokkene ten aanzien van wie in het verleden kinderbeschermingsmaatregelen zijn getroffen toegang kan verkrijgen tot alle relevante en passende informatie met betrekking tot die maatregelen om zijn kindertijd en vroege ontwikkeling te kennen en te begrijpen. Met de inzageregeling van artikel 7:3.10 Jeugdwet is voor de gecertificeerde instelling in beginsel in een dergelijke procedure voorzien. Niet verzekerd is echter dat de betrokkene via die procedure steeds alle relevante en passende informatie zal kunnen verkrijgen, bijvoorbeeld informatie bij de Raad voor de Kinderbescherming of van de civiele procedures, zoals vereist door artikel 8 EVRM. Het gaat

de rechtsvormende taak van de rechter echter te buiten om te voorzien in een algemene oplossing voor dit mogelijke rechtstekort, gelet op de in dat verband te maken keuzes, die aan de wetgever zijn.

Uit de beantwoording van de vragen A, B en H volgt dat de vragen C tot en met G geen beantwoording behoeven.

Conclusie

De conclusie strekt tot beantwoording van de prejudiciële vragen zoals hiervoor vermeld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-05-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:723

Zaaknummer: 24/00541

Rechters: C.E. du Perron, F.J.P. Lock, A.E.B. ter Heide, G.C. Makkink en K. Teuben

Wetsartikelen: 29 Rv, 194 Rv, 290 Rv, 811 Rv, 15 AVG en 8 EVRM

RECHTSPRAAK

IPR. Gezag en hoofdverblijf. Moeder is met minderjarige zoon van partijen naar Polen vertrokken zonder perspectief op terugkeer. Gezamenlijk gezag is nodig om de vader in de gelegenheid te stellen zijn recht op family life te verwezenlijken. Het verzoek van vader tot eenhoofdig gezag wordt afgewezen. De hoofdverblijfplaats van de minderjarige wordt bij de vader bepaald.

Feiten en omstandigheden

De moeder is het er niet mee eens dat de rechtbank heeft bepaald dat het gezag over de zoon voortaan aan vader en moeder gezamenlijk toekomt en dat het hoofdverblijf van de zoon bij de vader is bepaald. De vader verzoekt om eenhoofdig gezag.

Beoordeling en motivering

Het hof gaat net als de rechtbank en partijen uit van de toepasselijkheid van Nederlands recht. Het hof is van oordeel dat toekenning van gezamenlijk gezag, op grond van artikel 1:253c BW, het belang van de minderjarige het minst zal schaden en tevens noodzakelijk is om het recht op family life tussen vader en zoon te kunnen verwezenlijken. Bij toekennen van eenhoofdig gezag aan de moeder wordt ieder (onbelast) contact met de vader onmogelijk gemaakt wat schadelijk is voor de sociaal-emotionele en identiteitsontwikkeling van de minderjarige. De moeder laat de vader onvoldoende toe betrokken te zijn en een gehechtheidsrelatie op te bouwen. Moeders beschuldigingen over verslavingsproblematiek van de vader zijn ongefundeerd en dat de vader ongeschikt is om een vaderrol te vervullen is niet aannemelijk gemaakt. De argumenten die de moeder aanvoert om haar vertrek naar Polen te rechtvaardigen zijn niet onderbouwd. De noodzaak van de moeder om in het buitenland een medische behandeling te ondergaan had niet aan contact tussen de vader en zoon in de weg hoeven staan. En hoewel moeder stelde enkel vanwege medische behandelingen te zijn vertrokken, kon of wilde zij tijdens de mondelinge behandeling van het hof niet bevestigen dat zij voornemens is naar Nederland terug te keren. De moeder toont zich niet bewust van de impact van haar beslissing en het hof heeft geen vertrouwen dat de moeder aan de wettelijke

verplichting van artikel 1:247 lid 3 BW, om de ontwikkeling van de banden tussen zoon en vader te bevorderen, zal voldoen. Het hof acht het niet in het belang van de minderjarige om de vader alleen met het gezag te belasten omdat hij sinds zijn geboorte bijna uitsluitend door de moeder is verzorgd en opgevoed. Bovendien dient het gezamenlijk gezag eerst een kans te krijgen.

Ten aanzien van de hoofdverblijfplaats volgt het hof het oordeel van de rechtbank dat de moeder in strijd met de belangen van de minderjarige heeft gehandeld door plotseling en zonder legitieme reden te vertrekken en de vader geen perspectief heeft gegeven op een eventuele terugkeer. Het hof vult daarop aan dat in de opvoedsituatie bij de vader geen belemmeringen worden gezien voor de vaststelling van het hoofdverblijf bij de vader. De vader heeft een stabiel leven, een vaste baan en een ondersteunend netwerk. De moeder heeft in eerste instantie steeds gezegd dat haar verblijf in Polen tijdelijk is, waardoor het van belang is dat de minderjarige in Nederland naar de opvang of de peuterschool gaat, zodat hij de Nederlandse taal leert en in 2025 goed kan starten op de basisschool. Het hof stelt vast dat de vader beter dan de moeder in staat en bereid is om het contact met de andere ouder te bevorderen. Daarbij weegt het hof mee dat de moeder niet kon bevestigen dat zij een contactregeling tussen de vader en zoon in Polen, waarbij zij hem aan de vader overdraagt, zal ondersteunen. Vaststelling van de hoofdverblijfplaats van bij de vader vergroot de mogelijkheden voor een regelmatig en onbelast contact van zoon met beide ouders.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de tussen partijen gegeven beschikking van de rechtbank Oost-Brabant en wijst het meer of anders verzochte af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 23-01-2025

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2025:165

Zaaknummer: 200.339.751_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Prejudiciële vragen. Valt jongmeerderjarige onder reikwijdte van artikel 822 lid 1 onder c Rv? Kan werkwijze van rechtbank in echtscheidingsprocedure, waarbij verzoek tot vaststelling van bijdrage in kosten van levensonderhoud en studie ten behoeve van jongmeerderjarige ontvankelijk is wanneer jongmeerderjarige ouder die dit verzoek als nevenvoorziening indient daartoe heeft gemachtigd, zoals in geest van parlementaire geschiedenis van artikel 827 Rv en gedachte dat artikel 827 lid 1 onder g Rv is toegevoegd om afzonderlijke procedures te voorkomen, naar analogie in voorlopige-voorzieningenprocedure worden toegepast?

Feiten en omstandigheden

Binnen een echtscheidingsprocedure verzoekt de vrouw op grond van artikel 822 Rv de minderjarige kinderen aan haar toe te vertrouwen en te bepalen dat de man bijdraagt aan de kosten van verzorging en opvoeding van deze kinderen. De man verzoekt om hierbij de bijdrage die de vrouw zal doen voor de levensonderhoud- en studiekosten voor hun jongmeerderjarig kind, die bij de man woont, te verrekenen.

De rechtbank heeft prejudiciële vragen aan de Hoge Raad gesteld. Deze komen in de kern op het volgende neer: kan een verzoek tot het bepalen van een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie voor de jongmeerderjarige als bedoeld in artikel 1:395a BW, bij wege van voorlopige voorziening worden gedaan (1) op grond van artikel 822 lid 1 sub c Rv of (2) naar analogie op grond van artikel 827 lid 1 sub g Rv?

Beoordeling en motivering

De Hoge Raad beantwoordt de vragen ontkennend en oordeelt dat artikel 822 lid 1 Rv en artikel 827 lid 1 Rv geen grond bieden om bij wege van voorlopige voorziening of nevenvoorziening een bijdrage in de kosten van het levensonderhoud en de studie van een jongmeerderjarig kind te bepalen. Deze artikelen betreffen immers voorzieningen die tussen

de echtgenoten worden getroffen, terwijl de jongmeerderjarige op grond van artikel 1:395a BW jegens zijn ouders zelf een aanspraak heeft op een bijdrage.

Echter, het verzoek van de jongmeerderjarige, gedaan door hemzelf of door een gemachtigde ouder, kan wel gelijktijdig behandeld worden met de verzoeken die in de echtscheidingsprocedure tussen de ouders gedaan worden.

Conclusie

Artikelen 822 en 827 Rv bieden geen grond voor een verzoek voor een bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie voor een jongmeerderjarige, maar het verzoek van de jongmeerderjarige kan wel gelijktijdig behandeld worden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-05-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:724

Zaaknummer: 24/02090

Rechters: M.J. Kroeze, T.H. Tanja-van den Broek, C.E. du Perron, H.M. Wattendorff en K. Teuben

Wetsartikelen: 822 lid 1 Rv en 827 lid 1 Rv

RECHTSPRAAK

Gegrondverklaring ontkenning vaderschap. De ontkenning is niet meer mogelijk volgens het Surinaamse recht. Toepassing Nederlands recht, omdat partijen eensgezind zijn over toewijzing van het verzoek. Toelaatbare overschrijding van de termijn waarbinnen het verzoek moet worden ingediend. Onthouding van het gevolg van artikel 1:5 lid 1 BW, zodat de achternaam behouden blijft.

Feiten en omstandigheden

De man en de moeder zijn in 2002 met elkaar gehuwd in Suriname en in 2003 is door de rechtbank Breda de echtscheiding uitgesproken. De man en de meerderjarige hebben de Nederlandse nationaliteit, de moeder had ten tijde van de geboorte van meerderjarige de Surinaamse nationaliteit en heeft sinds 2017 de Nederlandse nationaliteit.

Het inmiddels meerderjarige kind is tijdens het huwelijk geboren, waardoor de man de juridische vader is. Voor de man en de moeder was al voor de geboorte duidelijk dat de man niet de verwekker van het kind was. In 2003 heeft de man al een verzoek tot gegronde verklaring bij de rechtbank Breda ingediend. De rechtbank heeft zich onbevoegd verklaard omdat het kind op dat moment haar woonplaats in Suriname had. Deze beschikking is door het hof 's-Hertogenbosch bekrachtigd. Daarna is er met de moeder overleg geweest over een procedure in Suriname. De man ging ervan uit dat de moeder de ontkenning van vaderschap en naamsverandering had geregeld in Suriname. Bij de belastingaangifte in 2021 kwam de man erachter dat het kind, welke inmiddels in Nederland woonde, nog steeds geregistreerd stond als zijn kind. Daarop heeft de man opnieuw een verzoek tot gegronde verklaring van de ontkenning van het vaderschap ingediend.

Het kind heeft verzocht het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren wegens het verstrijken van de termijn. Het kind geeft aan de man wel als haar vader te beschouwen en gehecht te zijn aan de achternaam. Het wijzigen daarvan zou schadelijk zijn voor haar identiteitsgevoel.

Na overleg zijn de man en het kind tot overeenstemming gekomen dat het vaderschap ontkend kan worden, mits het kind de achternaam mag behouden. De man heeft hierop zijn

verzoek aangepast.

Beoordeling en motivering

De rechtbank oordeelt als volgt. Op basis van het IPR zou in eerste instantie het Surinaams recht van toepassing zijn. Omdat de termijn al jarenlang is verstreken, kan op basis van het Surinaams recht het verzoek tot gegrondverklaring van de ontkenning van het vaderschap niet worden toegewezen.

Op grond van artikel 10:93 lid 2 BW kan ook het Nederlandse recht worden toegepast. In dat geval moet er eensgezindheid zijn over de toewijzing van het verzoek. Echter, de man voldoet niet aan de in artikel 1:200 BW gestelde termijn, aangezien hij voor de geboorte al wist dat hij niet de verwekker van het kind was. De termijn dient om de rechtszekerheid te waarborgen en de belangen van het kind te beschermen. Echter, de rechtbank is van oordeel dat het strikt vasthouden aan de wettelijke termijn in dit geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid een ongerechtvaardigde inmenging in het familie- en gezinsleven van het kind oplevert. Dit laatste vereist immers dat het belang van de biologische en maatschappelijke werkelijkheid prevaleert boven het belang van het hanteren van de wettelijke termijn. Relevant hierbij is ook dat het kind instemt met het verzoek, dat de man nooit een opvoedersrol in haar leven heeft gespeeld en dat zij postuum het juridisch vaderschap van haar (overleden) biologische vader wil laten vaststellen. Daarbij heeft het kind ook belang bij afsluiting van de belastende procedure. Het verzoek tot gegrondverklaring van de ontkenning van het vaderschap wordt toegewezen.

Toewijzing betekent ook dat op grond van artikel 1:5 BW het kind de geslachtsnaam van haar moeder zou krijgen, terwijl het kind de achternaam van de man wil behouden. De rechtbank is van oordeel dat het wijzigen van de geslachtsnaam niet in het belang van het kind is. Zij heeft deze naam haar hele leven gedragen, waardoor een wijziging ook in de praktische zin ingewikkeld zou zijn. Een wijziging van de geslachtsnaam via een koninklijk besluit mogelijk, maar het is niet zeker of het verzoek dan wordt toegewezen en deze route brengt hoge kosten met zich mee. Een strikte toepassing van artikel 1:5 BW moet daarom uitblijven, omdat dit in strijd is met het recht van het kind op bescherming van haar identiteit en eerbiediging van haar privéleven. Daarbij komt dat de man instemt met het behouden van de naam en dat de openbare orde niet in het geding komt.

Conclusie

De rechtbank verklaart de ontkenning van het door het huwelijk ontstane vaderschap van de man ten aanzien van het kind gegrond. Daarnaast bepaalt de rechtbank dat het kind de achternaam van de man behoudt.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 25-04-2025

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2025:2700

Zaaknummer: C/02/394420 / FA RK 22-536

Wetsartikelen: